

Muistio

Aika: perjantai 03.04.1992 klo 13.00 - 15.45.

Paikka: Tampereen yliopiston kokoushuone 3.

Läsnä: Kokoukseen osallistui kaikkiaan 22 henkilöä. Edustettuina GTT, Paikallislehtien liitto, RTTL, SSL, Yleisradio, Svenska Social- och Kommunalhögskolan, Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitos, Tampereen yliopiston tiedotusopin laitos, täydennyskoulutuskeskus sekä alan opiskelijoiden edustajia Tampereelta ja Helsingistä. Osanottajalista liitteenä (liite 1).

1. Kokouksen avaus

Kokouksen avasi isäntälaitoksen johtaja *Kaarle Nordenstreng* toivottaen osanottajat tervetulleeksi. Neuvottelukokouksesta kertovan muistion kirjoittajaksi valittiin *Esa Sirkkunen*. Edellisen kokouksen pöytäkirjamuistio todettiin jaetuksi osallistuneille (liite 2). Samoin kokouksessa jaettiin tiedoksi *Kaarle Nordenstrengin* Aamulehden mielipidesivulla julkaistu kirjoitus, joka koski *Sirola-opiston* ammattikorkeakoulusuunnitelmia ja yhteistyötä Tampereen tiedotusopin laitoksen kanssa (liite 3).

2. Esityslistan hyväksyminen

Neuvottelukokouksen työjärjestykseksi hyväksyttiin kokouskutsuun kirjattu esityslista (liite 4).

3. Eri laitosten harjoittelupaikkatilanne ja arvio tulevasta

Tampere: *Esa Sirkkunen* esitteli Tampereen paikkatilanteen kesälle 1992 (liite 5). Tällä hetkellä paikkoja on 33 ja muutaman paikan lisäys on vielä mahdollinen. Paikatta jääviä pääaineopiskelijoita on tällä hetkellä 6. Tiedotusoppia sivuaineena opiskelevia ei ohjattuun harjoitteluun mahtunut tänä kesänä yhtäkään. Järjestelmässä mukana olevien lehtien lukumäärä on kasvanut. Paikkojen määrä näyttää silti pysyttelevän vakiona.

Esko Lampinen kertoi laman verottaneen erityisesti toimittajatutkinnon ykköskurssilaisten kesätoimittajapaikkoja.

Jyväskylä: *Tapani Huovila* esitteli Jyväskylän tilanteen (liite 6). Paikatta on jäämässä kaksi opiskelijaa, lähinnä muuttovaikeuksien vuoksi.

SSKH: *Tom Moring* kertoi, että kahdestakymmenestä harjoittelua vailla olevasta opiskelijasta sijoittuu ensi kesänä harjoitteluun vain kolmasosa. Tämän vuoksi laitos on antanut neljälle opiskelijalle mahdollisuuden tehdä freelancertyötä laitoksen tiloissa puolipäiväisen ohjaajan ohjaamina. Tavoitteena on myös aktivoida opiskelijoita työllistämään itse itsensä myös jatkossa.

4. Alan opiskelijoitten sijoittuminen työelämään

Kaarle Nordenstreng totesi edellisessä kokouksessa luvattujen selvitysten olevan valmistumassa.

Helsingin osalta tilannetta selosti *Minna Ahlfors* (liite 7) ja Tampereen osalta *Satu Lassila* (liite 8).

Lauri Norvio toivoi, että selvityksiä täydennettäisiin vuosittain, jotta saataisiin selkeää pohjatietoa tilanteesta. Hän huomautti nyt valmistuneiden tutkimusten kertovan vielä ”hyvän ajan historiaa”.

Minna Ahlfors epäili Helsingin laitoksen resurssipulan estävän tiheän vuosittaisen seurannan.

Kaarle Nordenstreng piti mahdollisena selvityksen tekemistä Tampereella noin joka toinen vuosi.

Tapani Huovilan mukaan Jyväskylän kaksi ensimmäistä vuosikurssia on sijoittunut hyvin työelämään. Huovilan mukaan olisi Jyväskylässäkin aika tehdä vastaava selvitys.

Tom Moringin mukaan SSKH on tekemässä vastaavaa selvitystä, jonka on määrä valmistua keväällä. Moringin mukaan työllisyys on opiskelijoilla ollut toistaiseksi hyvä, mutta jäänyt jähmeästi 70-luvun rakenteisiin, ruotsinkielisen Yleisradion ja ruotsinkielisten sanomalehtien varaan. Näiden rekrytointi on tällä hetkellä heikkoa.

5. Työmarkkinoiden kehityssuunnuste ja muutoksen journalistin työnkuvassa

Kaarle Nordenstreng totesi kehityssuunnusteen tekemisen olevan välttämätöntä, jotta koulutusta voitaisiin määrällisesti ja laadullisesti kehittää. Hän toivoi myös liittojen vetoapua selvityksen tekemisessä.

Lauri Norvio ehdotti, että hanketta voisi suunnitella opiskelijavalintamuistion tehnyt työryhmä, joka toimi lehtori Kaarina Melakosken johdolla. *Kaarle Nordenstreng* kannatti ehdotusta ja kehityssuunnusteen jatkosuunnittelu siirrettiin opiskelijavalintatyöryhmälle.

Tom Moring huomautti, että tällaisena aikana tehdään helposti turhankin pessimistisiä arvioita. Tärkeää on hänen mielestään selvittää, mitä tapahtuu toimittajan työnkuvassa. Millaisia tulevaisuuden lehtitalot tulevat olemaan?

Sirpa Sainio totesi määrällisten arviointien tekemisen olevan helppoa: uusia vakansseja ei lähi-vuosina avaudu. Sen sijaan työnkuvassa tapahtuvat muutokset kaipaavat selvittämistä. Tulevaisuudessa tarvitaan ehkä monitaitoisuutta ja henkistä liikkumavaraa. Kuukausipalkkaisten määrä laskee, freelancetyövoiman tarve kasvaa, *Sirpa Sainio* arvioi.

Leena Paldàn muistutti, että kyse on myös täydennyskoulutusta kiinnostavasta kysymyksestä. Hän ehdotti opiskelijatyövoiman käyttöä, esimerkiksi gradujen tekemistä aiheesta.

Esko Salmisen mielestä on selvää, että ainakin yleistoimittajan työnkuva tulee säilymään.

Tom Moring muistutti, että maailmalla on vähän kuukausipalkkaisia toimittajia. Monissa maissa toimittajat tarjoavat palvelujaan kuten asianajajat tai hammaslääkärit. Tähän ehkä ollaan menossa Suomessakin.

6. Tutkintojen kehitysnäkymät

Kaarle Nordenstreng esitteli osanottajille etukäteen lähetettyä yhdessä Esko Lampisen ja Eero Savisaaren kanssa laatimaansa suunnitelmaa tamperelaisen toimittajakoulutuksen tulevaisuudesta (Tiedotusalan koulutus uudistuksen päälinjat, liite 9 ja koulutusohjelmaluonnos liite 10). Hän totesi kyseessä olevan positiivisen muutoksen: kaksi linjaa yhdistetään, koulutusta syvennetään ja laatua parannetaan.

Esko Lampinen huomautti, että kyse on vasta mallista, jonka toteuttaminen edellyttää, että molemmat hallintoelimet (opetusjaosto ja tiedekunta) pääsevät yhteisymmärrykseen.

Lauri Norvio totesi, että kustantajien kanta pysyy entisenä: hanketta kannatetaan, mikäli toimittajatutkinto säilyy nykyisen kaltaisena käytännönläheisenä tutkintona.

Keskusteltiin laajemminkin opintojen jatkomahdollisuuksista toimittajatutkintovaiheen jälkeen. Muun muassa SSKH:ssa noin puolet tänä keväänä valmistuvista haluaa jatkaa, samoin noin nelikymppisiä jatko-opintohaluisia on Tom Moringin mukaan ilmaantunut. Myös jatko-opintomahdollisuuksia sivuaaineissa tutkitaan SSKH:ssa.

Pitkä tutkinto kiinnostaa myös Tampereella, kuluvana keväänä toimittajatutkinnosta valmistuva vuosikurssi on lähes kokonaisuudessaan halukas jatkamaan tiedekunnan puolella.

Lauri Norvio piti jatkuvan koulutuksen periaatetta positiivisena asiana ja hyvänä vetona käytyyn keskusteluun ammattikorkeakouluista. Hän korosti myös jo työssä olevien jatko-opiskelumahdollisuuksien tehostamista.

Keskusteltiin siitä, voitaisiinko SSKH:ssa ja Jyväskylässä nimetä välitutkinto toimittajatutkinoksi Tampereen tapaan.

Tapani Huovila katsoi, että hum. kand. -tutkinto palaa käyttöön Jyväskylän yliopistossa mutta ei pitänyt mahdollisena tutkinnon nimen muuttamista.

Tom Moring piti parhaana, että esitys tutkinnon nimien yhdenmukaistamiseksi tulisi Tampereelta.

Tapani Huovila kertoi, että Jyväskylän yliopiston viestinnän laitos on saanut lisää opetusresursseja ja tiedotusopin approbatur tulee vapaasti valittavaksi sivuaineeksi.

Jyväskylässä tehostetaan myös harjoituskurssien linjajakoa, 120 tunnin yhteisen lehti-, radio-, ja televisio-opetuksen jälkeen kurssija eriytetään välineiden mukaan.

7. Neuvottelukokouksen aseman vakinaistaminen

Keskusteltiin edellisen neuvottelukokouksen pohjana olleen kokonaisratkaisun (P.M. 20.4.1978, liite 11) ja neuvottelukokouksen viimeisen pöytäkirjan (5/79 liite 12) perusteella siitä, voitaisiinko neuvottelukokouksen asemaa vakiinnuttaa vanhan kokonaisratkaisun pohjalta.

Esko Lampinen totesi, että edellisen neuvottelukokoushankkeen kariuttaneet erimielisyydet ovat toistaiseksi ohi mutta että esimerkiksi pääsykokeen yksityiskohdat ovat vielä avoimia.

Kaarle Nordenstreng katsoi, että kokouksen asemaa pitäisi jatkossa selkiyttää ja mahdollisesti rakentaa kiertävä perusmekanismi.

Sirpa Sainio totesi, että SSL arvioi lähiaikoina uudelleen kykyään osallistua koulutuksen suunnitteluun. Hänen mielestään neuvottelukokouksia tulisi järjestää aina tarpeen tullen.

Lauri Norvio totesi, että TYT:n yleistoimikunnan rungolla voidaan näitä asioita tarkastella myös jatkossa.

Tom Moring totesi nykyisen foorumin olevan SSKH:lle sekä myönteisen että ongelmattoman. Päätettiin kokoontua ainakin toistaiseksi entiseen tapaan.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja *Kaarle Nordenstreng* totesi kokouksen päättyneeksi klo 15.45.

Vakuudeksi

Tampereella 7.4.1992

Esa Sirkkunen
muistion laatija

liitteitä 12 kpl

Toimittajakoulutuksen neuvottelukokous 03.04.1992, Tampere

Osanottajat:

Ahlfors Minna, Helsingin yliopisto, viestinnän laitos
Anttikoski Mikko, YLE/RTI
Brusin Terhi, Tampereen yliopisto, AKTI, tiedotusalan ko.
Heino Anne, RTTL
Heinonen Ari, Tampereen yliopisto
Huovila Tapani, Jyväskylän yliopisto
Häkkinen Jarmo, SSL
Jyrinki Erkki, TYT
Koskela Hannu, SSL
Lampinen Esko, Tampereen yliopisto
Lassila Satu, Tampereen yliopisto
Moring Tom, SSKH
Nordenstreng Kaarle, Tampereen yliopisto
Norvio Lauri, GTT
Paldàn Leena, TYT
Sainio Sirpa, SSL
Salminen Esko, Tampereen yliopisto
Savisaari Eero, Tampereen yliopisto
Sirkkunen Esa, Tampereen yliopisto
Talvitie Timo, Paikallislehtien liitto
Vainonen Jaakko, Tampereen yliopisto, toimittajatutkinto ko.
Viuhko Ari, Tampereen yliopisto, AKTI, tiedotusalan ko.